

ZABEZPIECZENIE PRZECIWOŻAROWE KOPALNI	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-86 0409-03 <i>ob</i>
	Komory przeciwpożarowe podziemne Zasady lokalizacji, budowy i wyposażenia	Zamiast BN-63/0409-03
		Grupa katalogowa 0107

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są zasady lokalizacji, budowy i wyposażenia podziemnych komór przeciwpożarowych kopalni.

1.2. Określenia

1.2.1. podziemna komora przeciwpożarowa — stałe pomieszczenie w podziemiach kopalni, przeznaczone do przechowywania materiałów, sprzętu i narzędzi używanych w akcjach przeciwpożarowych.

1.2.2. poziomowa komora przeciwpożarowa — podziemna komora przeciwpożarowa dostosowana do potrzeb jednego poziomu wydobywczego kopalni.

1.2.3. oddziałowa komora przeciwpożarowa — podziemna komora przeciwpożarowa dostosowana do potrzeb jednego oddziału wydobywczego kopalni.

2. ZASADY BUDOWY I LOKALIZACJI

2.1. Lokalizacja poziomej komory przeciwpożarowej. Na każdym poziomie wydobywczym powinna być zlokalizowana jedna poziomowa komora przeciwpożarowa przy głównym przekopie, w odległości nie większej niż 500 m od szybu wdechowego, w miejscu przewietrzanym prądem świeżego powietrza i bez dopływu wody z otaczających skał.

Poziomą komorę przeciwpożarową zaleca się lokalizować w oddzielnym wyrobisku. Dopuszcza się lokalizację komory w wyrobisku wykorzystywanym do innych celów, np. na komorę materiałową przy odpowiedniej szerokości wyrobiska i odgródnieniu części przeznaczonej na komorę przeciwpożarową.

2.2. Lokalizacja oddziałowej komory przeciwpożarowej. W każdym oddziale wydobywczym powinna być zlokalizowana co najmniej jedna oddziałowa komora przeciwpożarowa. Należy ją usytuować w odległości nie większej niż 50 m przed wlotowymi rejonowymi przeciwpożarowymi tamami bezpieczeństwa. Komorę można wykonać w węglu lub kamieniu, wykorzystując istniejące wyrobiska, np. wcinki, przecinki, nieczynne chodniki itp.

Dopuszcza się lokalizację jednej oddziałowej komory przeciwpożarowej dla kilku oddziałów, jeżeli odległość między krańcowymi wlotowymi rejonowymi przeciwpożarowymi tamami bezpieczeństwa nie przekracza 150 m. W tym przypadku komorę należy zlokalizować w odległości nie większej niż 50 m przed pierwszą wlotową rejonową przeciwpożarową tamą bezpieczeństwa, licząc od strony dopływu grupowego prądu świeżego powietrza.

2.3. Obudowa komory przeciwpożarowej podziemnej powinna być niepalna.

2.4. Oświetlenie i łączność. Komora przeciwpożarowa podziemna i wyrobisko przed komorą powinny mieć stałe oświetlenie zgodne z wymaganiami wg PN-83/G-02600. Przy wejściu do komory powinien być zainstalowany telefon.

2.5. Zamknięcie. Komora przeciwpożarowa podziemna powinna mieć drzwi metalowe otwierane na zewnątrz, tak wykonane, aby ich otwieranie nie utrudniało ruchu w przyległym wyrobisku.

Klucze do zamykania komory należy przechowywać w co najmniej trzech miejscach: jeden na stanowisku o stałej obsłudze usytuowanym najbliżej komory, drugi w kopalnianej stacji ratownictwa górniczego, trzeci w oddziale ochrony przeciwpożarowej dołu kopalni.

2.6. Tablice informacyjne. Na drzwiach poziomej komory przeciwpożarowej powinna być umieszczona tablica z napisem POZIOMOWA KOMORA PRZECIWOŻAROWA, a na drzwiach oddziałowej komory przeciwpożarowej — tablica z napisem ODDZIAŁOWA KOMORA PRZECIWOŻAROWA. Tło tablicy powinno być białe, litery wyraźnie czytelne — czerwone. Ponadto, przy wejściu do komory należy umieścić tablicę z wyszczególnieniem stanowisk pracy, gdzie przechowywane są klucze do komory.

2.7. Urządzenia transportowe. W poziomej komorze przeciwpożarowej powinien się znajdować tor kopalniany o nawierzchni wg BN-77/0454-03, umożliwiający umieszczenie w niej zestawu wozów do transportu ludzi i składowanych przedmiotów.

Zgłoszona przez Główny Instytut Górnictwa
Ustanowiona przez Ministra Górnictwa i Energetyki dnia 23 lipca 1986 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 lipca 1987 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 13/1986 poz. 25)

Tor ten powinien mieć bezpośrednio połączenie z torrem przekopu lub głównego chodnika przewozowego danego poziomu. Na początku toru łączącego komorę z przekopem lub chodnikiem przewozowym należy umieścić znak kolejowy „Zakaz postoju pojazdu” wg BN-62/0420-01.

3. WYPOSAŻENIE

3.1. Wyposażenie poziomej komory przeciwpożarowej. Pozioma komora przeciwpożarowa powinna być wyposażona co najmniej w przedmioty wymienione w tabl. 1. Wykaz tych przedmiotów należy umieścić wewnątrz komory przy wejściu. Przedmioty powinny być złożone w taki sposób, aby nie ulegały niszczeniu i były łatwo dostępne. Wewnątrz komory na torze po-

winien się znajdować zestaw wozów kopalnianych o następującym składzie:

- woz osobowy do przewozu co najmniej 5 osób,
- woz platforma przystosowany do przewozu sprzętu przeciwpożarowego,
- woz przystosowany do przewozu sprzętu i narzędzi,
- dwa wozy do przewozu materiałów,
- woz przystosowany do przewozu stojaków i desek.

Dopuszcza się, w uzasadnionych przypadkach, umieszczanie wymaganego zestawu wozów w wyznaczonym miejscu, w sąsiedztwie komory.

Dla kopalń węgla brunatnego dopuszcza się wyposażenie poziomej komory przeciwpożarowej takie, jakie wymagane jest dla oddziałowych komór przeciwpożarowych.

Tablica 1. Wyposażenie poziomej komory przeciwpożarowej

Lp.	Rodzaj wyposażenia	Nazwa przedmiotu	Numer normy	Liczba (ilość)	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Materiały	stojak 15/3,00	BN-72/0431-02	8 sztuk	—
2		deska obrzynana 21×3,00 lub 24×3,00	PN-75/D-96000	60 sztuk	—
3		cegła pełna	PN-75/B-12001	2 m ³	—
4		cement portlandzki	PN-80/B-30000	300 kg	w workach foliowych
5		wapno hydratyzowane	—	200 kg	w workach foliowych
6		piasek	PN-79/B-06711	1 m ³	w workach foliowych
7		plótno wentylacyjne	—	100 m	—
8		plótno podsadzkowe	BN-72/7527-01	100 m	dla poziomów stosujących podsadzkę
9		lutnie elastyczne	—	120 m	—
10		gwoździe budowlane 3×80 lub 4×100	BN-83/5028-12	10 kg	w skrzynkach
11		śruby z nakrętkami	PN-85/M-82101 PN-86/M-82144	20 sztuk każdej wielkości stosowanej w rurociągach na poziomie	w skrzynkach
12	Narzędzia	siekiera górnicza	BN-82/4525-02	2 sztuki	—
13		kilof górniczy	BN-82/4515-01	2 sztuki	—
14		młotek murarski	BN-83/4511-01	1 sztuka	—
15		łom górniczy	PN-61/M-54070	2 sztuki	—
16		przecinak	BN-75/4513-03	1 sztuka	—
17		piła poprzeczna	PN-72/D-54215	1 sztuka	—
18		piła kabłąkowa	—	1 sztuka	—
19		łopata zwykła	BN-83/4516-01	1 sztuka	—
20		kielnia murarska	—	1 sztuka	—
21		klucz do śrub	PN-71/M-65010	2 sztuki każdej wielkości stosowanej	—
22	klucz do łączników	PN-53/M-51014	4 sztuki	—	
23	Sprzęt	wąż tłoczny M-52	—	200 m	—
24		wąż tłoczny M-75	—	200 m	—
25		prądownica zwykła lub zamykana	—	6 sztuk	—

cd. tabl. 1

Lp.	Rodzaj wyposażenia	Nazwa przedmiotu	Numer normy	Liczba (ilość)	Uwagi
1	2	3	4	5	6
26	Sprzęt	prądownica mgłowa	—	4 sztuki	—
27		hydrant nawiertowy	—	1 sztuka Ø 100 1 sztuka Ø 150	—
28		łącznik redukcyjny z zaworem lub zasuwą do podłączania rurociągów wodnych lub podsadzkowych z węzłem tłocznym W-75	—	1 sztuka dla każdej średnicy rurociągów stosowanych na poziomie	—
29		przełącznik 75/52	PN-76/M-51042	6 sztuk	—
30		rozdzielacz kulkowy	PN-79/M-51048	2 sztuki	lub grzybkowy
31		pojemnik na wodę, pojemności 20 l	—	2 sztuki	—
32		agregat proszkowy AP-50	PN-74/M-51073		—
33		uszczelki do rurociągów	—	10 sztuk dla każdej średnicy	—
34		element rurowy z zaworem hydrantowym	—	1 sztuka dla każdej średnicy rurociągu	—

3.2. Wyposażenie oddziałowej komory przeciwpożarowej. Oddziałowa komora przeciwpożarowa powinna być wyposażona co najmniej w przedmioty wymienione w tabl. 2. Wykaz tych przedmiotów należy umieścić wewnątrz komory przy wejściu. Przedmioty powinny

być ułożone w taki sposób, aby nie uległy niszczeniu i były łatwo dostępne. W przypadku gdy komora oddziałowa jest przeznaczona dla kilku oddziałów, należy ją wyposażyć w podwójną liczbę przedmiotów wymienionych w tabl. 2.

Tablica 2. Wyposażenie oddziałowej komory przeciwpożarowej

Lp.	Rodzaj wyposażenia	Nazwa przedmiotu	Numer normy	Liczba (ilość)	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Materiały	stojak 15/3,00	BN-72/0431-02	8 sztuk	—
2		deska obrzynana 21×3,00 lub 24×3,00	PN-75/D-96000	40 sztuk	—
3		gwoździe budowlane 3×80 lub 4×100	BN-83/5028-12	10 kg	w skrzynkach
4		plótno wentylacyjne	—	50 m	—
5		plótno podsadzkowe	BN-72/7527-01	60 m	dla oddziałów stosujących podsadzkę
6	Narzędzia	siekiera górnicza	BN-82/4525-02	1 sztuka	—
7		kilof górniczy	BN-82/4515-01	2 sztuki	—
8		przecinak	BN-75/4513-03	1 sztuka	—
9		łom górniczy	PN-61/M-54070	1 sztuka	—
10		piła kabłąkowa		1 sztuka	—
11		łopata zwykła	BN-83/4516-01	2 sztuki	—
12		klucz do śrub	PN-71/M-65010	1 sztuka dla każdego rodzaju śrub stosowanych w oddziale	—
13	klucz do łączników	PN-53/M-51014	2 sztuki	—	
14	Sprzęt	gaśnica pianowa	PN-64/M-51051	5 sztuk	—
15		gaśnica proszkowa 6 kg		5 sztuk lub 3 sztuki 12 kg	—
16		wąż tłoczny W-52		100 m	—

cd. tabl. 2

Lp.	Rodzaj wyposażenia	Nazwa przedmiotu	Numer normy	Liczba (ilość)	Uwagi
1	2	3	4	5	6
17	Sprzęt	prądownica zwykła lub zamykana		2 sztuki	—
18		prądownica mgłowa		2 sztuki	—
19		przełącznik 75/52	PN-76/M-51042	4 sztuki	—
20		rozdzielacz kulkowy	PN-79/M-51048	2 sztuki	—

3.3. Stan komory i wyposażenia. Komora, wszystkie materiały, narzędzia oraz sprzęt stanowiące wyposażenie poziomowych i oddziałowych komór przeciwpożarowych powinny się znajdować stale w stanie czystym i zdającym do użytku.

Kontrolę stanu wyposażenia komór należy przeprowadzać co najmniej co 3 miesiące. Przeprowadzenie

kontroli stanu wyposażenia powinno zostać odnotowane podpisem i wpisaniem daty kontroli na umieszczonej w komorze tablicy kontroli.

Elementy wyposażenia, które utraciły okres gwarancyjny w czasie ich składowania należy wymienić.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Główny Instytut Górnictwa, Katowice.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-63/0409-03

a) wprowadzono do wyposażenia komory przeciwpożarowej poziomej zestaw wozów kopalnianych,

b) zmieniono wymagane wyposażenie komór przeciwpożarowych poziomych i oddziałowych.

3. Normy związane

PN-79/B-06711 Kruszywa mineralne. Piaski do zapraw budowlanych

PN-75/B-12001 Cegła pełna wypalana z gliny — zwykła

PN-80/B-30000 Cement portlandzki

PN-72/D-54215 Narzędzia do ręcznej obróbki drewna. Piły poprzeczne

PN-75/D-96000 Tarcica iglasta ogólnego przeznaczenia

PN-83/G-02600 Oświetlenie elektryczne podziemnych wyrobisk górniczych

PN-53/M-51014 Klucz do łączników pożarniczych

PN-76/M-51042 Sprzęt pożarniczy. Przełączniki

PN-79/M-51048 Sprzęt pożarniczy. Rozdzielacz kulkowy 75/52-75-52

PN-64/M-51051 Gaśnice pianowe

PN-74/M-51073 Sprzęt pożarniczy. Agregaty proszkowe. Wymagania ogólne

PN-61/M-54070 Łomy

PN-71/M-65010 Klucze płaskie

PN-85/M-82101 Śruby ze łbem sześciokątnym

PN-86/M-82144 Nakrętki sześciokątne

BN-62/0420-01 Sygnalizacja w transporcie podziemnym. Sygnały i znaki kolejowe

BN-72/0431-02 Kopalniaki iglaste

BN-77/0454-03 Transport szynowy poziomy. Nawierzchnie torowe. Zasady projektowania i wykonania

BN-83/4511-01 Narzędzia rzemieślnicze. Młotki i młoty

BN-75/4513-03 Narzędzia rzemieślnicze. Przęcinaki ślusarskie i kowalskie

BN-82/4515-01 Narzędzia gospodarcze. Oskardy, kilofy i podbijaki

BN-83/4516-01 Narzędzia gospodarskie. Szpadle i łopaty

BN-82/4525-02 Narzędzia rzemieślnicze. Siekiery

BN-83/5028-12 Gwoździe budowlane. Gwoździe z trzpieniem okrągłym i kwadratowym

BN-72/7527-01 Tkaniny podsadzkowe

4. Autorzy projektu normy — mgr inż. A. Wiernek — Centralna Stacja Ratownictwa Górniczego; mgr inż. M. Kosuń — Główny Instytut Górnictwa, Katowice.

5. Uzgodnienie z Wyższym Urzędem Górniczym. Treść merytoryczną projektu normy uzgodniono z WUG pismem L.dz. E/ZN/041/87/85 z dnia 19 sierpnia 1985 r.